

BEMOEI PRAAT OF GOEDE ZORG?

Dit boek is van

Ik vul dit boek samen in met mijn begeleider

Voorwoord

Dit boek is een hulpmiddel voor cliënten. Met dit boek kunnen cliënten met hun begeleider in gesprek gaan. Ze kunnen samen praten over hun ondersteuning.

Het is één van de producten van het project over bemoeizorg. Bemoeizorg is zorg die de begeleider nodig vindt maar waar de cliënt het niet mee eens is.

Het project heet:
'Grenzen aan de eigen regie van de cliënt: bemoeizorg of goede zorg?'
In het project is onderzoek gedaan naar bemoeizorg.

Dit boek helpt om samen na te denken over bemoeizorg.
En over de manier waarop een begeleider bemoeizorg kan toepassen.

Het boek is ontwikkeld door Jolene van Duin en Gerdien Rebel van Odion en Loes den Dulk van Raad op Maat. Met tekeningen van Pieter Hogenbirk

Aan het project hebben meegewerkt: Stichting Odion, VUmc (gezondheidsrecht), VU ontwikkelingspedagogiek en stichting Raad op Maat.

Naast dit boek is er een handreiking beschikbaar en een cursus voor begeleiders.

Het project is tot stand gekomen met financiële steun van Fonds NutsOhra en Achmea.

Inhoudsopgave

- 6 Inleiding
- 8 Informatie en vertrouwen
- 10 Ondersteuning
- 12 Gesprekken
- 14 Met of zonder mij
- 16 Citaten van cliënten en begeleiders
- 18 Wensen voor werk of dagbesteding
- 20 Risico's of gevaren
- 22 Wensen voor wonen
- 24 Verschil tussen regel en afspraak
- 26 Ondersteuning nodig of niet
- 28 Mijn vrijheid
- 30 Mijn dromen
- 35 Afspraken
- 37 Weet je dat je rechten hebt?
- 41 Bemoeizorg en rechten van cliënten

Inleiding

Bemoeipraat is een boek voor cliënten. Het helpt jou en je begeleider om samen te praten over bemoeizorg. Het doel is om bemoeizorg te verminderen. Dat kan door er afspraken over te maken.

Bemoeizorg is als de begeleider ongevraagd hulp aan je geeft, terwijl jij laat zien dat je het er niet mee eens bent.

Een voorbeeld van bemoeizorg is: Jij wilt laat thuiskomen van je vrienden op zondagavond. De begeleider bemoeit zich met jou. De begeleider stelt voor dat je om 22.00 uur thuis komt. Dit doet de begeleider omdat zij weet dat jij het moeilijk vindt om vroeg op staan. Jij komt de laatste tijd vaak te laat op je werk. Daardoor raak je misschien je baan kwijt. En je bent wel blij met je baan. Dan ben je toch wel blij dat de begeleider zich ermee bemoeit.

In dit voorbeeld heeft de begeleider een goede reden om zorg te geven die jij niet wil.

Er kunnen verschillende redenen zijn voor bemoeizorg. Het kan zijn dat jij te veel dingen aan je hoofd hebt. Dan heb je geen overzicht meer. Of dat jij de gevolgen niet direct kan overzien. Of dat je geen voorstelling kan maken van een nieuwe situatie.

Het is goed als jij en je begeleider hier afspraken over maken. Dit boek is een hulpmiddel hiervoor. Ook is het een hulpmiddel voor het ondersteuningsplan. Het ondersteuningsplan wordt ook zorgplan of leefplan genoemd.

In dit boek gebruiken we het woord begeleider. Dat kan zowel een man als een vrouw zijn. We gebruiken het woord huis, dat kan ook jouw kamer of je appartement zijn.

In het boek staan verschillende onderwerpen. Jij kiest welke onderwerpen jij belangrijk vindt. En in welke volgorde je de onderwerpen wilt bespreken. Je hoeft dus niet vooraan in het boek te beginnen.

Je begeleider en jij krijgen bij ieder onderwerp dezelfde vragen.

Op het rechterdeel staan de vragen voor jou.
Elke keer staat daar dit stripfiguur bij.

Op het linkerdeel staan de vragen voor je begeleider.
Elke keer staat daar dit stripfiguur bij.

Het is handig als jij de vragen eerst beantwoordt. En daarna je begeleider. Je kunt ook ondersteuning vragen bij het invullen van iemand die je vertrouwt.

Als het rechter en linker deel zijn ingevuld vergelijk je ze met elkaar. Samen bespreek je de antwoorden. Achterin kun je de afspraken schrijven die je samen hebt gemaakt. Afspraken over de informatie die jij krijgt. Of over de keuzes die je zelf wilt maken. Of over de ondersteuning die je begeleider jou geeft.

Als je meer wilt weten over wat je rechten zijn, kun je achterin het boek meer informatie vinden.

Informatie en vertrouwen

Ik heb informatie nodig om de cliënt goed te ondersteunen.

Wat moet ik als begeleider weten van mijn cliënt om goede ondersteuning te bieden?

Denk aan:

- wat de cliënt eet
- wat de cliënt in zijn of haar vrije tijd doet
- wie de vrienden van de cliënt zijn
- hoe mijn cliënt met relaties en seksualiteit omgaat
- hoe de cliënt met zijn of haar geld omgaat
- waar de cliënt hulp bij nodig heeft.

Informatie en vertrouwen

De begeleider heeft informatie over mij nodig om mij goed te ondersteunen.

Welke informatie wil ik met mijn begeleider delen?

Denk aan:

- wat ik eet
- wat ik in mijn vrije tijd doe
- wie mijn vrienden zijn
- hoe ik met mijn relaties en seksualiteit omga
- hoe ik met mijn geld omga
- waar ik hulp bij nodig heb.

Ondersteuning

Als begeleider ondersteun ik de cliënt. Gaat dat goed?

Ik geef mezelf als begeleider het volgende rapportcijfer ____
(1 is heel slecht 10 is heel goed)

Wat gaat goed?

Wat kan beter?

Denk aan:

- de relatie tussen mij en mijn cliënt
- het nakomen van afspraken
- het stimuleren van de eigen regie
- het bewust maken van zijn of haar mogelijkheden
- of ik de tijd neem voor mijn cliënt
- of ik help bij het oplossen van problemen
- op welke manier ik goed naar de cliënt luister.

Ondersteuning

De begeleider ondersteunt mij. Gaat dat goed?

Mijn begeleider krijgt op zijn of haar rapport een ____
(1 is heel slecht 10 is heel goed)

Wat gaat goed?

Wat kan beter?

Denk aan:

- de relatie tussen mij en mijn begeleider
- het nakomen van afspraken
- of ik mijn eigen keuzes kan maken
- of de begeleider de tijd voor mij neemt
- of de begeleider helpt bij het oplossen van problemen
- of de begeleider goed naar mij luistert.

Gesprekken

Hoe gaan de gesprekken met mijn cliënt?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
Als ik een gesprek heb met de cliënt:

- ☐ praat ik rustig
- ☐ gebruik ik makkelijke woorden
- ☐ maak ik korte zinnen
- ☐ maak ik gebruik van foto's
- ☐ maak ik gebruik van picto's
- ☐ maak ik gebruik van striptekeningen
- ☐ schrijf ik afspraken op voor de cliënt
- ☐ neem ik de tijd om de cliënt zijn verhaal te laten doen
- ☐ vraag ik door zodat ik weet wat de cliënt bedoelt

Hoeveel sterren geef ik aan de gesprekken met mijn cliënt?

Gesprekken

Hoe gaan de gesprekken met mijn begeleider?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

In een gesprek met mijn begeleider wil ik graag dat mijn begeleider:

- ☐ rustig praat
- ☐ makkelijke woorden gebruikt
- ☐ korte zinnen maakt
- ☐ gebruik maakt van foto's
- ☐ gebruik maakt van picto's
- ☐ gebruik maakt van striptekeningen
- ☐ afspraken voor mij opschrijft
- ☐ de tijd neemt om mij mijn verhaal te laten doen
- ☐ goed vraagt wat ik bedoel

Hoeveel sterren geef ik aan de gesprekken met mijn begeleider?

Met of zonder de cliënt?

**Soms help ik de client als hij erbij is.
Soms is hij er niet bij.**

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
Ik vind het nodig dat ik voor mijn cliënt:

- ☐ de post lees als de cliënt daarom gevraagd heeft
- ☐ de post leest ook als de cliënt daar niet om heeft gevraagd

- ☐ de rapportage schrijf samen met de cliënt
- ☐ de rapportage schrijf zonder de cliënt

- ☐ de familie van de cliënt bel alleen met toestemming van mijn cliënt
- ☐ de familie van de cliënt kan bellen zonder toestemming

- ☐ overleg met de dokter alleen met toestemming van mijn cliënt
- ☐ overleg met de dokter zonder toestemming van mijn cliënt

- ☐ anders: _____

zelf invullen

Met of zonder mij?

**Soms mag mijn begeleider iets voor mij doen
zonder dat ik erbij ben. Soms wil ik er wel bij zijn.**

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
Ik vind het goed dat mijn begeleider:

- ☐ mijn post leest als ik daarom heb gevraagd
- ☐ mijn post leest, ook als ik daarom niet heb gevraagd

- ☐ de rapportage over mij schrijft als ik daar bij ben
- ☐ de rapportage over mij schrijft als ik daar niet bij ben

- ☐ mijn familie belt alleen met mijn toestemming
- ☐ mijn familie belt zonder mijn toestemming

- ☐ met de dokter overlegt alleen met mijn toestemming
- ☐ met de dokter overlegt zonder mijn toestemming

- ☐ anders: _____

zelf invullen

ALS DE CLIENT DE SITUATIE
NIET OVERZIET, KAN IK HELPEN

JE MOET HET WEL
KUNNEN UITLEGGEN
AAN DE CLIENT

DE CLIENT MAG ZIJN
EIGEN FOUTEN MAKEN

BEMOEIZORG KAN
DE CLIENT HELPEN
OM MEE TE DOEN IN
DE MAATSCHAPPIJ

BEMOEIZORG IS NADELEN
LATEN ZIEN, OOK ALS DE CLIENT
DAAR NIET OM VRAAGT

BEMOEIZORG IS
SOMS NODIG

IK BEPAAL WAT IK EET

ALS HET NIET GOED
MET MIJ GAAT
MAG DE BEGELEIDER
INGRIJPEN.

HET IS MIJN HUIS,
DUS IK BEPAAL!

IK WIL WETEN WAT
DE BEGELEIDER
OVER MIJ SCHRIJFT.

SOMS IS HET TE
DRUK IN MIJN
HOOFD, DAN IS
HET FIJN ALS DE
BEGELEIDER HELPT.

IK WIL NIET DAT
DE BEGELEIDER ACHTER
MIJN RUG OM MET MIJN
OUDERS OVERLEGT!

Wat wil ik voor het werk van de cliënt?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik wil dat mijn cliënt:

- ☐ ander werk gaat doen
- ☐ meer zelfstandig werkt
- ☐ meer in eigen tempo kan werken
- ☐ nieuwe dingen leert
- ☐ leert om op de computer te werken
- ☐ tot hij of zij 67 is hetzelfde werk blijft doen
- ☐ buiten werkt
- ☐ nieuwe collega's ontmoet
- ☐ meer taken heeft
- ☐ een job-coach heeft
- ☐ meer zelf kan kiezen wat hij doet
- ☐ geld verdient
- ☐ met dieren werkt
- ☐ meer begeleiding bij het werk krijgt
- ☐ de koffie verzorgt voor zijn of haar collega's
- ☐ zijn of haar familie laat zien wat hij of zij doet
- ☐

zelf invullen

Wat wil ik bereiken op mijn werk?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik wil:

- ☐ ander werk
- ☐ meer zelfstandig werken
- ☐ meer in mijn eigen tempo kunnen werken
- ☐ nieuwe dingen leren
- ☐ directeur worden
- ☐ leren op de computer te werken
- ☐ tot ik 67 ben hetzelfde werk blijven doen
- ☐ buiten werken
- ☐ nieuwe collega's ontmoeten
- ☐ meer taken uitvoeren
- ☐ een job-coach hebben
- ☐ meer zelf kunnen kiezen wat ik doe
- ☐ geld verdienen
- ☐ met dieren werken
- ☐ meer begeleiding in mijn werk
- ☐ de koffie verzorgen voor mijn collega's
- ☐ mijn familie laten zien wat ik doe op mijn werk
- ☐

zelf invullen

Risico's of gevaren

Sommige dingen zijn gevaarlijk voor je cliënt. Je wilt er misschien voor zorgen dat je cliënt geen gevaarlijke dingen doet.

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik zie de volgende risico's of gevaren in het leven van mijn cliënt:

- ☐ vergeten van zijn of haar medicijnen
- ☐ niet veilig zijn in het verkeer
- ☐ vallen
- ☐ te veel drinken
- ☐ te veel of ongezond eten
- ☐ te veel blowen of drugs gebruiken
- ☐ te weinig bewegen
- ☐ seks hebben zonder condoom of de pil
- ☐ vergeten een afspraak te maken met de dokter
- ☐ schulden maken
- ☐ ruzie maken met familie, vrienden of collega's
- ☐ verdwalen
- ☐ dingen vergeten
- ☐ gesprekken niet helemaal begrijpen
- ☐ te laat op zijn of haar werk komen
- ☐ zichzelf niet wassen

Risico's of gevaren

Sommige dingen zijn gevaarlijk voor jou. Je begeleider wil er misschien voor zorgen dat jij geen gevaarlijke dingen doet. Welke gevaren zie jij in jouw leven?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik zie de volgende risico's of gevaren in mijn leven:

- ☐ vergeten van mijn medicijnen
- ☐ niet veilig zijn in het verkeer
- ☐ vallen
- ☐ te veel drinken
- ☐ te veel of ongezond eten
- ☐ te veel blowen of drugs gebruiken
- ☐ te weinig bewegen
- ☐ onveilige seks hebben zonder condoom of de pil
- ☐ vergeten een afspraak te maken met de dokter
- ☐ schulden maken
- ☐ ruzie maken met familie, vrienden of collega's
- ☐ verdwalen
- ☐ dingen vergeten
- ☐ gesprekken niet helemaal begrijpen
- ☐ te laat op mijn werk komen
- ☐ mijzelf niet wassen

Wonen

Wat wil ik in het huis van de cliënt?

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik wil dat de cliënt:

- ☐ een andere bank koopt
- ☐ zijn huis opknapt en de muren schildert
- ☐ meer mensen uitnodigt bij hem of haar thuis
- ☐ zelf bepaalt hoe laat de begeleiding langs komt
- ☐ een huisdier neemt
- ☐ zelf bepaalt wat hij of zij eet
- ☐ iets leuks organiseert in zijn huis
- ☐ de hond van de burens uitlaat
- ☐ nieuw behang neemt
- ☐ hier nog minstens 10 jaar blijft wonen
- ☐ een barbecue organiseert met de buurt
- ☐ meer feestjes houdt
- ☐ in de wijk gaat wonen
- ☐ helpt in de tuin van de burens
- ☐ meer kan kiezen wat hij of zij thuis doet
- ☐ een vrijwilliger heeft die activiteiten met hem of haar onderneemt
- ☐ vaker bezoek krijgt van familie

_____ zelf invullen

Wonen

Wat wil ik in mijn huis?

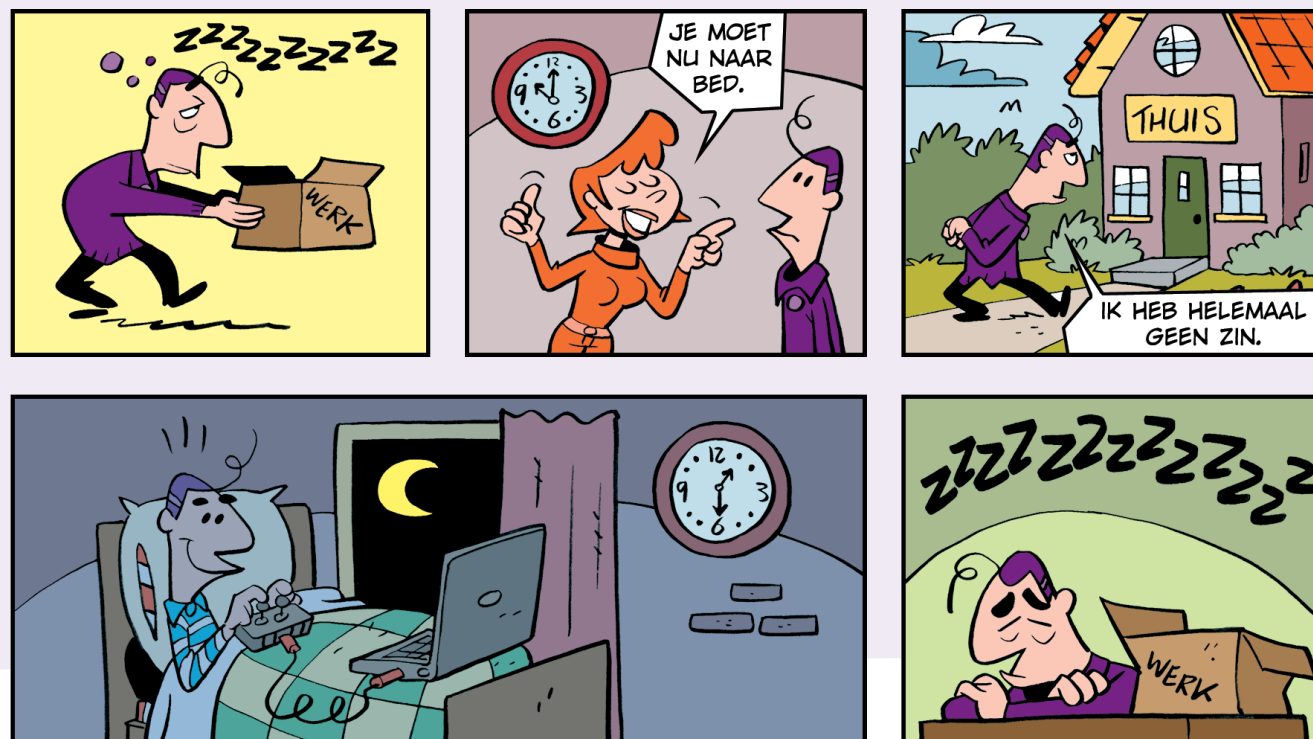
Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Ik wil:

- ☐ een andere bank
- ☐ mijn huis opknappen en de muren schilderen
- ☐ meer mensen uitnodigen bij mij thuis
- ☐ zelf bepalen hoe laat de begeleiding langs komt
- ☐ een huisdier
- ☐ zelf bepalen wat ik ga eten
- ☐ iets leuks organiseren
- ☐ de hond van de burens uitlaten
- ☐ nieuw behang
- ☐ hier nog 10 jaar blijven wonen
- ☐ een barbecue organiseren met de buurt
- ☐ meer feestjes houden
- ☐ in de wijk wonen
- ☐ helpen in de tuin van de burens
- ☐ meer zelf kunnen kiezen wat ik doe in mijn huis
- ☐ een vrijwilliger die activiteiten met mij onderneemt
- ☐ vaker mijn familie op bezoek hebben

_____ zelf invullen

Een regel is iets wat de ander je oplegt.

Een afspraak is iets waar je het allebei mee eens bent

Ondersteuning: nodig of niet

Je ondersteunt je cliënt bij taken die hij of zij niet zelfstandig kan. Soms komt het voor dat je ondersteuning geeft die de cliënt eigenlijk niet wil.

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
Mijn cliënt wil eigenlijk geen ondersteuning bij:

- ☐ bezoek aan de dokter
- ☐ het doen van het huishouden
- ☐ geldzaken
- ☐ het omgaan met de computer
- ☐ het bepalen van hoe laat hij of zij thuis komt
- ☐ werk of dagbesteding
- ☐ gezond eten
- ☐ bewegen
- ☐ het indelen van zijn of haar vrije tijd
- ☐ zijn of haar relatie
- ☐ zijn of haar familie en vrienden
- ☐ het bijhouden van de post
- ☐ het regelen van de vakantie
- ☐ _____

zelf invullen

Ondersteuning: nodig of niet

Je begeleider ondersteunt je bij taken die jij niet zelfstandig kan. Soms krijg je ondersteuning die jij niet nodig vindt.

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
Ik heb geen ondersteuning nodig bij:

- ☐ bezoek aan de dokter
- ☐ het doen van mijn huishouden
- ☐ mijn geldzaken
- ☐ het omgaan met de computer
- ☐ het bepalen van hoe laat ik thuis kom
- ☐ mijn werk of dagbesteding
- ☐ gezond eten
- ☐ bewegen
- ☐ het indelen van mijn vrije tijd
- ☐ mijn relatie
- ☐ mijn familie en vrienden
- ☐ het bijhouden van de post
- ☐ het regelen van de vakantie
- ☐ _____

zelf invullen

Vrijheid van de cliënt

Soms bepaal jij iets voor de cliënt en beperk je hem in zijn vrijheid.

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Op welke punten beperk ik de cliënt in zijn vrijheid?

- ☐ ik bepaal hoe laat mijn cliënt mag thuiskomen
- ☐ ik beheer de pinpas van mijn cliënt
- ☐ ik bepaal wanneer mijn cliënt achter de computer mag
- ☐ ik bepaal wat de cliënt mag eten
- ☐ ik bepaal waar de cliënt mag komen er waar niet
- ☐ ik bepaal dat mijn cliënt niet mag roken, of hoeveel hij of zij mag roken
- ☐ ik bepaal hoeveel de cliënt drinkt
- ☐ ik bepaal wanneer mijn cliënt op zijn of haar mobiel mag kijken
- ☐ ik bepaal dat de cliënt geen koptelefoon op mag tijdens werk
- ☐ ik bepaal of de cliënt mag snoepen
- ☐ ik grijp in als cliënt een relatie krijgt
- ☐ ik bepaal hoe vaak mijn cliënt zijn of haar huis schoonmaakt

Eigen voorbeelden:

☐ _____

☐ _____

zelf invullen

Mijn vrijheid

Soms mag je dingen niet van de begeleiding.

Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.

Op welke punten word ik in mijn vrijheid beperkt?

- ☐ ik mag niet thuis komen wanneer ik dat wil
- ☐ ik mag mijn pinpas niet zelf beheren
- ☐ ik mag niet achter de computer wanneer ik dat wil
- ☐ ik mag niet eten wat ik wil
- ☐ ik mag niet komen waar ik wil
- ☐ ik mag niet roken hoeveel ik wil
- ☐ ik mag niet zelf bepalen hoeveel ik drink
- ☐ ik mag niet op mijn mobiel kijken wanneer ik dat wil
- ☐ ik mag geen koptelefoon op tijdens het werk
- ☐ ik mag niet snoepen hoeveel ik wil
- ☐ ik mag niet zelf bepalen met wie ik een relatie heb
- ☐ ik mag niet zelf bepalen hoe vaak ik mijn huis schoonmaak

Eigen voorbeelden:

☐ _____

☐ _____

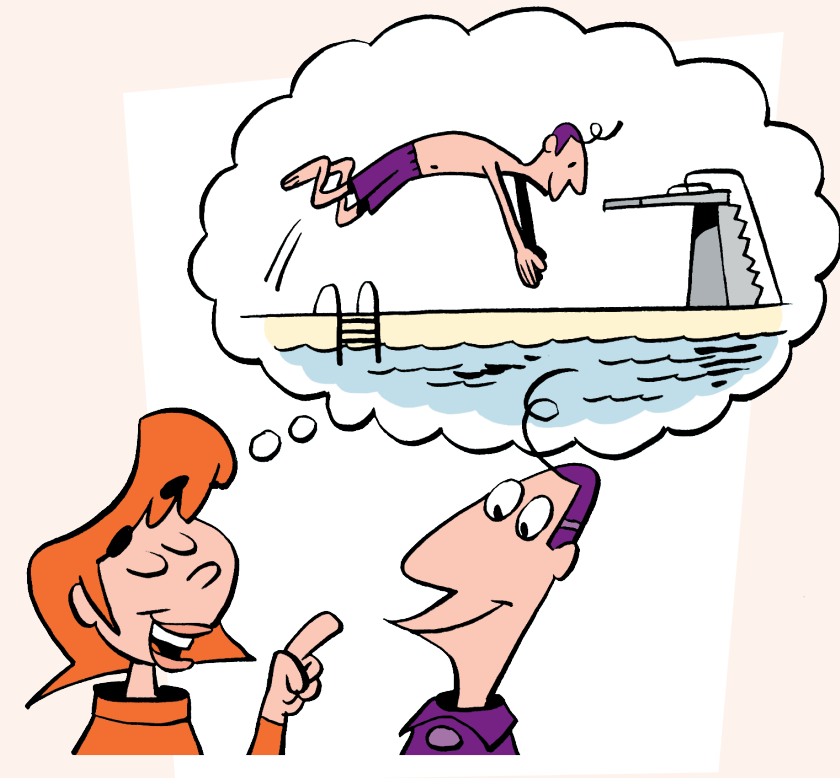
zelf invullen

Dromen voor de cliënt

Welke droom heb ik voor de cliënt over 5 jaar?

Voor mijn cliënt wil ik graag

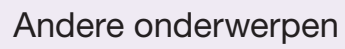
A cartoon character with orange hair and a wide smile, peeking from the bottom right corner of a lined paper background.

Mijn dromen

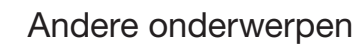
Soms droom je wel eens over de toekomst. Waar droom jij van?

Ik wil heel graag

[illegible]

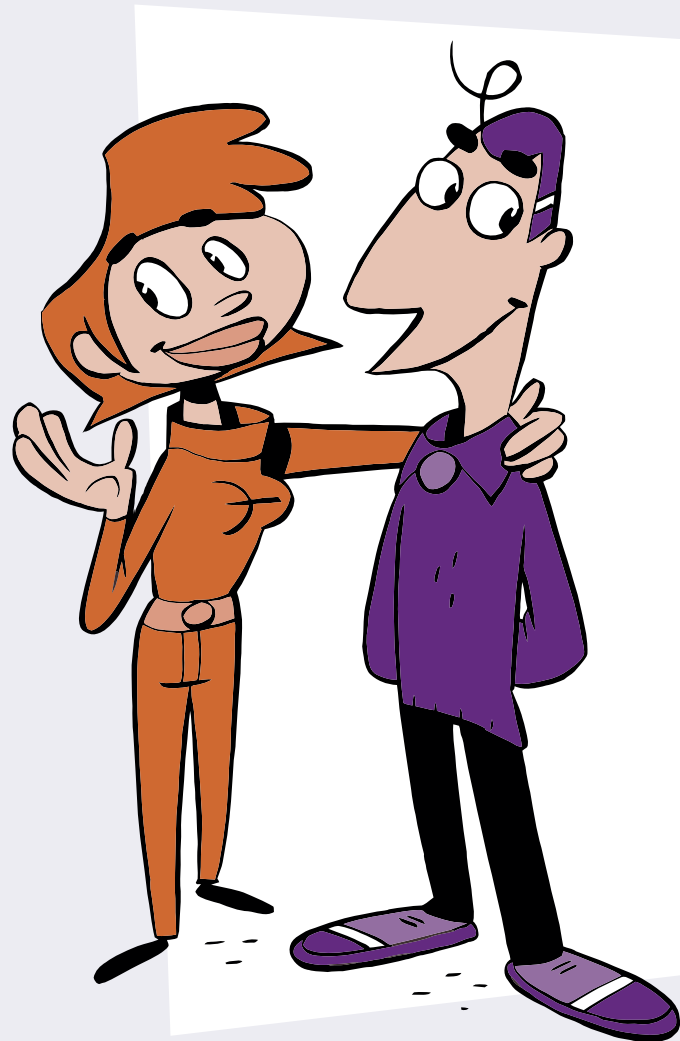

Welke onderwerpen staan niet in het boekje maar wil je toch bespreken met je cliënt?

A cartoon illustration of a young girl with bright orange hair styled in a large, pointed shape. She has a wide, joyful smile showing her teeth and rosy cheeks. Her eyes are large and expressive. The drawing is simple and colorful, set against a plain white background.

Welke onderwerpen staan niet in het boekje maar wil je toch bespreken met je begeleider?

Afspraken

Samen met je begeleider heb je nu de punten uit het boek besproken. Op deze bladzijde kun je de afspraken schrijven die je samen maakt. Afspraken waarover je het samen eens bent.

Wat zijn de afspraken die jij met je begeleider maakt?

☐ We stoppen met de volgende ondersteuningsafspraken:

- ☐ Ik ga mijn eigen keuzes maken over _____
- ☐ Ik krijg informatie over mijn rechten.
- ☐ Ik wil dat mijn begeleider pas ingrijpt als het mijzelf niet lukt.
- ☐ Ik wil meer zelfstandig worden.
- ☐ Ik ga mijn ondersteuningsplan in mijn eigen huis bewaren.
- ☐ Ik wil bij mijn ondersteuningsplan bespreking zijn.
- ☐ Mijn begeleider overlegt met mij als mijn ouders gebeld worden.

Zelf invullen:

De afspraken die we maken komen in mijn ondersteuningsplan.

Weet je dat je rechten hebt?

Cliënten van een zorginstelling hebben allerlei rechten.
Dat zijn burgerrechten.
Die rechten gelden voor alle burgers van Nederland.
Dus ook voor jou.

Jouw belangrijkste rechten zijn:

- Het recht op informatie
- Het recht op zeggenschap
- Het recht op ruimtelijke privacy
- Het recht op geheimhouding
- Het recht op vrijheid
- Het recht op goede zorg
- Het recht op klagen

Het recht op informatie

De begeleider is verplicht om je te vertellen wat belangrijk voor je is.
De informatie moet in begrijpelijke taal zijn.
Als het echt niet anders kan mag je begeleider iets niet tegen je vertellen.
Dat is als die informatie gevaar oplevert voor jou.
En als je zegt sommige informatie niet te willen weten.
Dat heet het recht op niet weten.

Je mag altijd zelf je dossier en ondersteuningsplan lezen.
Je mag altijd weten of jouw vrijheid wordt beperkt.
En je mag weten of je zeggenschap wordt beperkt.
En je mag ook weten of je privacy wordt beperkt.

Het recht op zeggenschap

Iedereen mag zelf over zijn eigen leven beslissen.
Je begeleider mag alleen maar zorg geven als jij dat goed vindt.

Als je niet helemaal goed genoeg begrijpt waar het over gaat, kan je zelf ook geen beslissing nemen.
Dat wordt wilsonbekwaam ter zake genoemd.
Je ouders of je familie zijn dan vanzelf de vertegenwoordigers.
Zij nemen de beslissingen waarvoor jij wilsonbekwaam bent.
Of de rechter kan een wettelijke vertegenwoordiger aanwijzen.
Dat kan een mentor, een bewindvoerder of een curator zijn.
Het is belangrijk dat jij zelf weet of je een mentor, een curator of een bewindvoerder hebt.
Je hebt recht op die informatie.

Het recht op ruimtelijke privacy

Iedereen heeft recht op zijn eigen plekje.
Niemand mag aan jouw spullen zitten zonder jouw toestemming.
En anderen mogen niet zomaar in jouw huis komen.
Dat mag alleen als jij dat goed vindt.
Of als daar een heel belangrijke reden voor is.
Bijvoorbeeld als de begeleider denkt dat er gevaar dreigt.
Het is belangrijk om af te spreken wanneer de begeleider een sleutel mag gebruiken om in jouw huis te komen.

Het recht op geheimhouding

Iedereen heeft recht op zijn eigen geheimen.
Maar begeleiders moeten wel het nodige van je weten.
Dat is nodig om jou goed te ondersteunen.
Die informatie staat in je ondersteuningsplan, je dossier en in de overdracht. Begeleiders mogen die informatie niet aan anderen doorvertellen.
Begeleiders mogen alleen die informatie hebben die ze nodig hebben voor hun werk.

Stagiaires, leerlingen en invalkrachten mogen niet zomaar alle informatie over jou lezen.
Je familieleden mogen de informatie over jou alleen lezen als jij dat goed vindt.
Als je een curator of mentor hebt, mag die alleen jouw dossier lezen als jij dat goed vindt.
Als je niet goed over zaken kan beslissen, mag een familielid, je mentor of je curator namens jou het dossier lezen.

Het recht op vrijheid

Iedereen heeft het recht om te gaan en staan waar hij wil.
Begeleiders mogen niet voor jou beslissen wat jij moet doen, moet denken of moet voelen.
Ook als je in een instelling woont, mag je vrijheid niet zomaar afgenomen worden.
Er moet eerst aan allerlei voorwaarden worden voldaan.
En er moet goed overlegd zijn met jou en je familie, mentor of curator.
En met de gedragsdeskundige en de dokter.
De gedragsdeskundige wordt ook orthopedagoog en psycholoog genoemd.
Dan pas mogen vrijheidsbeperkingen worden toegepast.

Het recht op goede zorg

Iedereen die in een instelling woont moet netjes worden behandeld.
Het recht op goede zorg betekent dat begeleiders goed voor jou moeten zorgen.
Begeleiders moeten die ondersteuning geven die jij nodig hebt.
Niet te weinig en niet teveel.
Omdat begeleiders goede zorg willen geven, heb jij soms minder privacy of minder zeggenschap of minder vrijheid.
Begeleiders moeten samen met jou goed kijken wat goede zorg is.

Het recht op klagen

Iedereen mag zeggen wat hij of zij ervan vindt.
Het kan zijn dat je ergens niet tevreden over bent.
De regels over klagen staan in de klachtenregeling.
De klachtenregeling moet in eenvoudige taal zijn geschreven.
Je hebt recht op ondersteuning bij het klagen.
Een cliëntenvertrouwenspersoon of een klachtenfunctionaris kan je hierbij ondersteunen.

Je mag altijd klagen.
Niemand mag jou dat verbieden.
Ook je familie, mentor of curator kan je dat niet verbieden.
Hij of zij kan ook namens jou een klacht indienen.

Bemoeizorg en de rechten van cliënten

Bemoeizorg is zorg waar je het niet mee eens bent.
Bemoeizorg is geen slechte zorg. Het is zorg die de begeleider nodig vindt.
Het is de bedoeling dat bemoeizorg tijdelijk is.

Bemoeizorg beperkt jouw rechten.

Bemoeizorg beperkt jouw recht op zeggenschap.

Voorbeeld: - Je begeleider wil niet dat je 3 keer per week patat eet.
- Jij vindt patat heel lekker.
Je weet wel dat het slecht voor je is.

Daarom wil de begeleider jou toch verbieden om patat te eten.

Bemoeizorg beperkt jouw recht op privacy.

Voorbeeld: - De begeleider wil graag op je kamer komen om samen op te ruimen.
- Jij wil dat liever niet. Maar het lukt je ook niet goed om zelf je kamer op te ruimen.

Daarom wil je begeleider toch op jouw kamer komen.

Bemoeizorg beperkt jouw recht op geheimhouding.

Voorbeeld: - Je begeleider wil met je familie overleggen.
Over het probleem dat je teveel drinkt.
- Jij wil niet dat je familie weet dat je teveel drinkt. Maar je weet ook dat het je helpt als je familie weet hoe het met je gaat.

Daarom wil de begeleider toch met je familie overleggen.

Bemoeizorg beperkt jouw recht op informatie.

Voorbeeld: - Je begeleider wil jou niet vertellen over de komende verhuizing.
Ze is bang dat je daar heel gespannen van raakt.
- Jij wil wel alle informatie. Maar de kans bestaat dat je dan heel erg in de war raakt.

Daarom wil zij jou toch niet vertellen over je verhuizing.

Bemoeizorg beperkt jouw recht op vrijheid.

Voorbeeld: - Je begeleider wil niet dat je alleen naar de discotheek gaat.
Zij is bang dat je daar weer soft drugs zal gebruiken.
- Jij wil wel naar de discotheek. Maar je weet ook dat je dan misschien weer drugs gaat gebruiken.

Daarom wil je begeleider je toch verbieden om naar de discotheek te gaan.

Bemoeizorg is zorg die jij niet wil.

Daarom mag bemoeizorg niet zomaar gegeven worden.

Dat mag alleen maar als je begeleider de volgende stappen doorloopt:

- Je begeleider overlegt met jou over het probleem.
- Je begeleider vertelt waarom zij die zorg nodig vindt.
- Zij legt je alles heel goed uit.
- Jij geeft jouw mening erover.
- Samen zoeken jullie naar andere oplossingen
- Je krijgt tijd om erover na te denken
- Je begeleider overlegt ook met anderen

Jullie proberen samen andere oplossingen

- Pas als andere oplossingen niet helpen, dan kan de begeleider bemoeizorg toepassen
- De bemoeizorg wordt dan opgeschreven in je ondersteuningsplan.

Wil je meer informatie?

Vraag het aan je begeleider of iemand anders die je vertrouwt.

Of kijk in het Opzoekboek Rechten van Cliënten.

Dat kun je bestellen bij Raad op Maat.

Je kunt ook contact opnemen met Raad op Maat.

Je kunt een mailtje sturen: info@raadopmaat.org.

Of bellen: 0182 684546

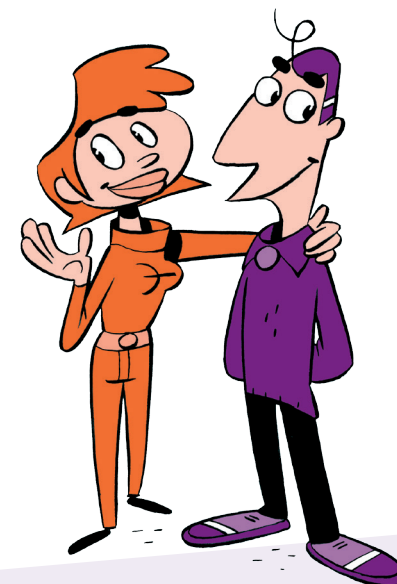
Colofon

Teksten: Gerdien Rebel, Jolene van Duin
en Loes den Dulk

Tekstcorrecties: Martin Heynen

Tekeningen: Pieter Hogenbirk

Grafische vormgeving: Kees Janmaat

Odion

VU VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM

Raad op Maat

VUmc